

Titulek:

Terezín

Theresienstadt

Foto: židovský památník

Titulek:

Věnováno obětem nacistické perzekuce během druhé světové války.

Foto: židovský hřbitov

Titulek:

Kolik utrpení museli lidé snést, v jakých otřesných podmínkách vězni žili.

Záběry na hovořícího Michala Štěpánka - představuje sám sebe a rodiče.

Pamětník Michal Štěpánek: Jmenuji se Michal Štěpánek a přišel jsem, abych vám vyprávěl o osudu mé rodiny, co prožila a jak to všechno na mě působilo.

Řeknete nám, čím se zabýváte?

Pamětník Michal Štěpánek: Já jsem celý život fotografoval a po revoluci jsem založil výtvarné školy, výtvarné agentury, firmy, mám toho strašně moc.

Kdo byli vaši rodiče a jaký měli osud?

Pamětník Michal Štěpánek: Kdo byli moji rodiče? No moji rodiče byli moji rodiče. Táta se jmenoval Zdeněk Štěpánek, matka se jmenovala Marie Štěpánková a ten osud, kvůli kterému děláme tento rozhovor, byl pohnutý. Matka byla židovka, otec byl také za války zavřený.

Foto: portrét matky

Titulek:

Příběh matky

Záběry na hovořícího Michala Štěpánka – hovoří o matce.

Kolik bylo vaší mamince let, když do Čech nastoupil fašistický režim?

Pamětník Michal Štěpánek: Fašismus nastoupil už dávno předtím, ale matka byla ročník dvacet jedna, takže když sem přišli Němci, tak jí bylo necelých devatenáct let.

V kolika letech se dostala maminka s rodinou do koncentračního tábora?

Pamětník Michal Štěpánek: Oni napřed jeli do Terezína ve čtyřicátém třetím roce. A v tom stejném roce její rodiče, bratr a další příbuzní, byli deportováni do Osvětimi a v tomtéž roce byli zplynováni. Matka se tam dostala až v roce čtyřicet čtyři, když už se blížili Rusové. Měla tu kliku, že se plynu vyhnula.

Jak si myslíte, že to vaši maminku poznamenalo?

Pamětník Michal Štěpánek: Já si myslím, že musí všichni vědět, že to je tragédie, kterou nikdo neumí pochopit. Přeživší, jak se říká, co tě nezabije, to tě posílí, tak nějakým způsobem žili, ale samozřejmě je to poznamenalo významně.

Foto: portrét otce

Titulek:

Příběh otce

Záběry na hovořícího Michala Štěpánka - hovoří o otci.

V kolika letech se dostal otec do Terezína a jak to probíhalo?

Pamětník Michal Štěpánek: Napřed byl na Pankráci, byl v odboji, někdo ho udal, takže pro něj přišlo gestapo v Plzni do hotelu Intercontinental. Odvezli ho na Pankrác, tam se z něj snažili dostat, kde jsou partyzáni v brdských lesích, naštěstí to nevěděl, takže to ani nemohl říct. Tak mu zřejmě nějak věřili, že toho moc neví, protože napřed dostal sekeru a pak dostal asi patnáct nebo dvacet let. Po půl roce věznění na Pankráci ho poslali do Terezína. Byl tam rok a pak ho převezli do Drážďan. Zavřený v Drážďanech zažil ten největší nálet Američanů. Jak říkal táta, bylo to nejstrašnější, co zažil, protože tam všechno hořelo a padaly bomby. Dávali si hlavy do záchodů, aby neslyšeli ten kravál. Nakonec to bylo tak hrozný, že Němci šli a otevřeli jim všechny cely. Odtamtud se pak táta vrátil do Česka. To už se blížil konec války, takže se schovával. Pak už teda přišel konec války.

Foto: Michala Štěpánka

Titulek:

Příběh syna

Záběry na hovořícího Michala Štěpánka – hovoří o sobě.

Jaké jste měl dětství?

Vyrůstal jsem v prostředí mezi lidmi, co prožili ty hrůzy. Vnímám to tak, že ty židovské kořeny také v sobě cítím. Bohužel, společnost nevychovává jedince tak, jak by se vychovávat mělo, tedy k tomuto povědomí. Když mi bylo asi deset let, tak jsem také o tom nic nevěděl, protože u nás doma se o tom vůbec nemluvalo. Jednou jsem přišel domů, něco jsem řekl matce, jako že je židovka. Máma se rozplakala. Táta mě zavolal do pokoje. Tam mi poprvé řekl, že jsem žid a matka, že je židovka. Pochopil jsem a začal jsem se o to zajímat. Dnes je důležité, aby se o tom více mluvalo, aby to lidé nepodceňovali. Po první světové válce také nikdo neřekl, že přijde druhá světová válka a bude daleko strašnější. Takže vám děkuji, že děláte tyto rozhovory, to pomůže.

Foto: rodinná fotografie

Titulek:

Přežili. Vrátili se. Žili dál.

Závěrečné titulky

Autoři projektu:

Eliška Kejstová

Štěpán Kupka

Nela Nedbálková

Kateřina Peffková

Tomáš Riedel

Foto:

Tomáš Riedel

Štěpán Kupka

Archiv Michala Štěpánka

Hudba: úryvek z pamětní modlitby Jizkor

úryvek z Chattanooga Choo Choo

od Glenna Millera

Střih:

Tomáš Riedel

Kamera:

Štěpán Kupka

Režie:

Tomáš Riedel

Vyrobeno pro Příběhy našich sousedů 2018/2019

(logo školy)

Životopisy

Michal Štěpánek

Narodil se v roce 1953 rodičům Marii a Zdeňkovi Štěpánkovým jako druhorozený potomek. Oba jeho rodiče prošli Terezínem, ale každý z nich z jiného důvodu. Židovský původ matky, její životní příběh a osud otce, to vše ho ovlivnilo i v jeho životě. Stal se profesionálním fotografem a ke konci devadesátých let 20. století založil společně se svým otcem školu Michael. Střední škola a Vyšší odborná škola reklamní a umělecké tvorby se v roce 2016 rozšířila o Vysokou školu kreativní komunikace. Jak sám zdůrazňuje, každý jeho student musí alespoň jednou během svého studia na škole Michael navštívit koncentrační a vyhlazovací tábor v Osvětimi.

Marie Štěpánková

Pocházela ze zámožné plzeňské židovské rodiny, do které se narodila v roce 1921. Před obsazením Československa Němci vystudovala německé gymnázium v Plzni. V roce 1943 byla s rodiči a bratrem odvezena do Terezína. Rodiče a bratr pak pokračovali do Osvětimi, ze které se nikdo z nich již nevrátil. Z Terezína byla v roce 1944 i ona deportována do Osvětimi. Naštěstí se jí podařilo vrátit se domů. Po válce se provdala za Zdeňka Štěpánka a pracovala jako provozní v restauračním zařízení Raj. Od roku 1965 až do své smrti v roce 1983 byla zaměstnaná jako překladatelka v akademii věd. Specializovala se na překlady z německého, francouzského a anglického jazyka.

Zdeněk Štěpánek

Narodil se rovněž v roce 1921 do rodiny důstojníka Československé armády. V Plzni vystudoval gymnázium. Za svoji činnost v odboji se po svém zatčení nejdříve dostal na půl roku do pankrácké věznice, ze které byl převezen do Malé pevnosti v Terezíně, odtud po ročním věznění pokračoval dál do Drážďan. I jemu se podařilo přežít a vrátit se domů. Po válce působil jako novinář, publicista. Později jako reklamní textař a marketingový specialista. Společně se synem stál u zrodu školy Michael, ve které jako legenda reklamní a umělecké tvorby působil až do své smrti v roce 2007.